

ΒΙΟΓΡΑΦΙΑ ΤΟΥ ΕΡΕΧΘΕΙΟΥ

ΒΙΟΓΡΑΦΙΑ ΤΟΥ ΕΡΕΧΘΕΙΟΥ

Ἐν μιᾷ τῶν ὠραίων ἀττικῶν ἡμερῶν, ἐν ᾧ λαμπρὸς ἠγείρετο ὁ ἥλιος ὑπὲρ τὸν Ὑμηττὸν, καὶ χρυσοῦς ἐχρίσθη ὁ ἀντιπέραν Πάρνης, σκεπτικὸς ἐκάθητο ὁ Κέκροψ εἰς τὸν βράχον τῆς Ἀκροπόλεως ξέων τὸν ἀντίχειρα διὰ τοῦ λειχανοῦ του, ὅπερ, ὡς γνωστὸν, βοηθεῖ εἰς τὸ νὰ καταβαίνωσιν αἱ ιδέαι, καὶ περὶ αὐτὸν ἴσταντο αἱ τρεῖς θυγατέρες του, ἄδουσαι καὶ ποικίλλουσαι τὸν πέπλον τῆς Ἀθηνᾶς.

Αἰφνης πρὸς τὴν εἰσοδὸν τῆς πόλεως ἠκούσθησαν φωναὶ ὀπωσοῦν θορυβῶδεις, ὡς ἀνθρώπων φιλονεικούντων, καὶ διὰ μιᾶς ἡ Ἀγραιλος καὶ ἡ Ἐρση ἀνεπήδησαν ἐρυθριῶσαι σφοδρῶς.

— Ὅχι! δὲν εἶν' ἐκεῖνος, εἶπον καὶ αἱ δύο συγχρόνως, ἰδοῦσαι ὅτι οἱ προσερχόμενοι καὶ οὕτω μεγαλοφώνως ὁμιλοῦντες ἦσαν εἰς ἀνὴρ εὖρωστος καὶ ἀθλητικὸς, ὑγρὸν ἔχων τὸ βλέμμα, μακρὸν τὸν πώγωνα καὶ κυματοῦσαν τὴν κόμην, καὶ μία γυνὴ εὖσχημος, γαλανὴ καὶ μεγαλοπρεπής.

— Μὲ συγχωρεῖς, ἰδικὸς μου εἶναι, ἔλεγεν ὁ ἀνὴρ μετὰ ζωηρότητος.

— Παντάπασιν, ἀπατᾶσαι, διότι εἶναι ἰδικὸς μου, ἀπεκρίνετο ἡ γυνὴ μεθ' ὑπεροψίας.

— Οὐδείς μέχρι τοῦδε μοι εἶπε ποτὲ ὅτι ἀπατῶμαι, εἶπεν ὁ ἀνὴρ ὀργιζόμενος.

— Ἀντὶ νὰ παροξυνώμεθα, ἀπεκρίθη μετριοπαθῶς ἡ γυνή, ἰδοὺ ἐδὼ πρόχειρος δικαστής· ἄς τῷ ἐκθέσωμεν τὴν ἔριν ἡμῶν.

— Περὶ τίνος πρόκειται; ἠρώτησεν ὁ Κέκροψ.

— Ὁ τόπος οὗτος, ἀπεκρίθη ὁ ἀνὴρ, διΐσχυρίζομαι ὅτι εἶναι ἰδικόν μου κτῆμα, καὶ ἔχω ἀπείρους αὐτοῦ ἀποδείξεις.

— Καὶ κηρύττω ἐξ ἐναντίας, ὑπέλαβεν ἡ γυνή, ὅτι εἶναι ἰδικός μου, καὶ οὐδείς ποτε μοι τὸν ἡμφισβήτησε. Θέλομεν νὰ κρίνης μεταξὺ ἡμῶν.

— Καὶ ἔκρινα ἤδη, ἀπεκρίθη ὁ Κέκροψ. Ὁ τόπος οὗτος, ἂν ἐπιτρέπητε, δὲν εἶναι οὔτε τοῦ ἐνὸς οὔτε τοῦ ἄλλου, ἀλλ' εἶναι ἰδικός μου, διότι εἶμαι Κέκροψ, ὁ βασιλεύς του.

— Τοῦτο δὲν ἐμποδίζει, ἀπήντησεν ὁ ἀνὴρ.

— Πῶς δὲν ἐμποδίζει; εἶπεν ὁ Κέκροψ.

— Δὲν ἐμποδίζει, διότι ἐγὼ εἶμαι ὁ Ποσειδῶν.

— Καὶ ἐγὼ ἡ Ἀθηνᾶ, ἐπρόσθεσεν ἡ γυνή.

— Ἀ! τότε ἀλλάζει, ἀπεκρίθη ὁ Κέκροψ, καὶ τότε τὸ μόνον ὃ δύναμαι νὰ εἰπῶ, εἶναι ὅτι ἡ γῆ αὕτη εἶναι ἰδική σας καὶ οὐχὶ ἰδική μου. Ἀλλὰ τίνος ἐκ τῶν δύο, πῶς θέλετε νὰ τὸ κρίνω ἐγὼ ὁ θνητός;

— Ἐγὼ τὴν ζωννύω εἰς τὰς ἀγκάλας μου, καὶ, ἂν θέλω νὰ τὴν σφίγξω, τὴν καταστρέφω, εἶπεν ὁ Ποσειδῶν.

— Ἐγὼ προστατεύω καὶ σώζω τοὺς κατοίκους αὐτῆς, καὶ ἡ πόλις αὕτη εἶναι ἰδική μου ἐπώνυμος, εἶπεν ἡ Ἀθηνᾶ.

— Δηλαδή ἰδική μου, εἶπε καθ' ἑαυτὸν ὁ Κέκροψ.

— Ἰδική σου σήμερον, ὑπέλαβεν ἡ θεὰ, ἀναγνοῦσα εἰς τὸν μυχόν τοῦ νοός του. Κεκροπία καλεῖται ἐν ὄσῳ σύγκειται ἐκ τινῶν εὐτελῶν καλυβῶν, ἐρριμμένων ἐπὶ τῆς κορυ-

φῆς τραχέος σκοπέλου· ἀλλ' ὑπὸ τὸ ὄνομα Ἀθηναίη θέλει
ἰδῆ φθάνουσιν τὴν δόξαν τῆς μέχρι τῶν ἀστέρων, θέλει ζή-
σει μέχρις ἐσχάτων αἰώνων, καὶ θέλει ἀναδειχθῇ εἰς εὐπρέ-
πειαν λαμπρότερα πάσης χώρας τῆς γῆς.

— Εἰς τὰ ὑγρά νῶτά μου τῇ φέρω θησαυροὺς ἀπὸ πε-
ράτων τῆς γῆς, εἶπεν ὁ Ποσειδῶν, καὶ τῇ παρασκευάζω τὰς
ὁδοὺς τῆς δόξης καὶ τῆς ἰσχύος τῆς.

— Ἐγὼ, ὑπέλαβεν ἡ Ἀθηναῖα, τῇ δίδω τὴν ἀνδρείαν εἰς
τοὺς πολέμους καὶ τὴν σύνεσιν εἰς τὰς βουλὰς, ἥτις σώζει
καὶ μεγαλύνει τὰς πόλεις.

— Καὶ ὁμοῦς, εἶπεν ὀργιζόμενος ὁ Ποσειδῶν, τὴν χώραν
ἣν καυχᾶσαι ὅτι προστατεύεις, ἀφήνεις ἔρμεον εἰς τὰς λη-
στρικὰς εἰσβολὰς τῶν Ἀόνων ἐκ Βοιωτίας.

— Δὲν τὴν βλάπτουσιν, ἀπεκρίθη πικρῶς ἡ Ἀθηναῖα,
ὅσον οἱ βάρβαροι τῆς Καρίας, οὓς ἀποθέτεις εἰς τοὺς λι-
μένας τῆς.

— Βλέπω, ἀπεκρίθη ὁ Κέκροψ, ἀφ' οὗ ἔξεσεν ὀλίγον τὸν
ἀντίχειρα διὰ τοῦ λειχανοῦ του, βλέπω ὅτι αἱ ὑποσχέσεις
σας, μεγάλαι, ὑπερβολικαὶ ἐκατέρωθεν, ἰσοζυγοῦσι περί-
που. Ἐπίσης ἐξισοῦνται καὶ ὅσα κακὰ ἐπιφέρετε ἢ ἐπιτρέ-
πετε εἰς τοῦτον τὸν τόπον. Ἐπὶ τῶν παρόντων κακῶν δὲν
δύναμαι νὰ στηρίξω τὴν πρόκρισίν μου· ἐπὶ δὲ τῶν μελλόν-
των ἀγαθῶν πῶς νὰ ἐπιφέρω κρίσιν ἐγὼ ὁ ἐφήμερος, ἐγὼ ὁ
μὴ ἔχων τὴν προφητικὴν χάριν τοῦ μέλλοντος; Εἰμὶ ἀπλοῦς
ἄνθρωπος, καὶ παρ' ἡμῖν τοῖς ἀνθρώποις ἄξιος εὐγνωμοσύ-
νης λογίζεται ὅχι ὁ πολλὰ ὑποσχόμενος, ἀλλ' ὁ ἀληθῶς
εὐεργετῶν. Ἄν τοῦτο ἰσχύῃ καὶ εἰς τὸν Ὀλυμπόν, πρά-
ξατέ τι ἐμπρός μου ὑπὲρ τούτου τοῦ τόπου, καὶ εἰς τὴν με-
γαλητέραν εὐποιίαν δοθήσεται τὸ μεγαλῆτερον γέρας.

Ἀμφοτέρωι οἱ θεοὶ ἔνευσαν τότε ὥς ἂν ἔλεγον :

— Μὰ τὸν Δία, δι' ἄνθρωπον ἀνόητα δὲν ὁμιλεῖ.

— Μάλιστα, εἶπεν ὁ Ποσειδῶν· καὶ ἰδοῦ.

Καὶ διὰ τῆς τριαίνης τοῦ ἔπληξε βιαίως τὸν ξηρὸν βράχον· ὁ δὲ βράχος ἐσείσθη σφοδρῶς, καὶ ἐσχίσθη δίχα, καὶ ἡ τρίαίνα ἐβυθίσθη μέχρι τῶν σπλάγγνων τῆς γῆς, καὶ ἠνέωξε φρέαρ πλησθὲν ὕδατος, ὅπερ ἐβόα διὰ τῆς μεγάλης φωνῆς τῆς θαλάσσης.

— Ἰδοῦ! ἐπανέλαβεν ὁ Ποσειδῶν, δίδωμι τὸ ὕδωρ εἰς τὴν αὐχμηρὰν Ἀττικὴν, δίδωμι τὴν θάλασσαν εἰς τοὺς κατοίκους τῆς πετρώδους ἀκτῆς. Ἡ πυρὰ τοῦ ἡλίου ἤθελεν ἀποξηράνει πᾶσαν τὴν ζωτικὴν αὐτῆς ἰκμάδα, ἤθελεν ἀπορροφήσει τὰ σπάνια νάματα τῶν ρυάκων τῆς, ἀπομαράνει ριζηδὸν τὰ φυτὰ τῆς, καὶ μεταβάλλει τὴν γῆν τῆς εἰς φλέγουσαν κόνιν. Τὸ φρέαρ τοῦτο τὴν ἔσωσε! Τεχνητὸς ρύαξ θέλει ἀνασύρεσθαι ἐκ τῶν ἐγκάτων τῆς γῆς, καὶ θέλει διαχέει δρόσον καὶ ζωὴν ἐπὶ τὴν ἐπιφάνειαν, καὶ μεταβάλλει τὴν ἔρημον εἰς εὐθαλῆ καὶ εὐφορον κῆπον.

« Προσέτι δὲ, ὅταν μαστίζη τὸ Αἰγαῖον ὁ νότος, θέλει κυματεῖ καὶ τὸ φρεάτιον τοῦτο ὕδωρ, εἰς ἔνδειξιν ὅτι δωροῦμαι δι' αὐτοῦ εἰς τὰς Ἀθήνας τὴν θάλασσαν, ἥτις θέλει εἶσθαι τοῦ πλούτου αὐτῶν ἡ πηγὴ, τῶν θριάμβων αὐτῶν τὸ πεδῖον, καὶ θέλει περιφέρει τὰς τροπαιούχους σημαίας των ὅπου περιφέρει τὰ κύματά τῆς.

— Αὐτὰ, εἶπεν ὁ Κέκροψ, δὲν εἶν' εὐκαταφρόνητα· ἀλλ' ὁ δικαστῆς, ἵνα κρίνη ἀμερολήπτως, πρέπει ν' ἀκούσῃ τὰ μέρη ἀμφοτέρω.

Αὐτὴ ἦτο πλαγία πρόσκλησις εἰς τὴν Ἀθηναῖν, ὅπως καὶ αὐτὴ ὁμιλήσῃ.

Τότε ἡ θεὰ ἐκτύπησε καὶ αὐτὴ τὴν γῆν διὰ τοῦ ποδός τῆς, καὶ ἀμέσως ἀνεφύη ὡς πηχυαῖος θαλλὸς ἐλαίας, ὅστις

αχέως βλαστάνων, ηὔξησεν εἰς εὐθαλές καὶ πολύκαρπον ἔνδρον. Ὁ Κέκροψ ἐτέρπετο ἐπὶ τῇ θεᾷ αὐτοῦ, καὶ ηὐφραίετο δροσιζόμενος ὑπὸ τὴν σκιάν του. Ἡ δ' Ἀθηνᾶ, κόπασα, τῷ προσέφερεν ἓνα τῶν πρασίνων καρπῶν αὐτοῦ. Ἀλλ' ὁ Κέκροψ, προσαγαγὼν αὐτὸν εἰς τὸ στόμα του, διέτρεψε τὸ πρόσωπον σιωπῶν.

Ἐν τούτοις οἱ καρποὶ ὠριμάσαντες, ἀπὸ πρασίνων ἔγιναν μέλανες, καὶ ἡ Ἀθηνᾶ ἔδωκε καὶ ἐκ δευτέρου καρπὸν καὶ εἰς τὸν Κέκροπα, ὅστις ἀπογευσάμενος, τὸν εὖρεν ἡδὺν εἰς βρῶσιν, καὶ ἡ πλάστιγξ τῆς κρίσεώς του, ἀπὸ τοῦ Ποσειδῶνος, πρὸς ὃν εἶχεν ἐντελῶς κλίνει, ἤρχισεν ἤδη ἀδιοράτως νὰ τρέπηται κατ' ἐναντίαν διεύθυνσιν.

— Ἄν τὸ ὕδωρ γονιμοποιῇ τὴν γῆν, εἶπεν ἡ Ἀθηνᾶ, ἰδοὺ τῆς γονιμότητος αὐτῆς τὸ ἄριστον προϊόν. Αὐτὸ ἐνδύον καὶ πεδιάδας καὶ ὄρη, θέλει μεταβάλλει τὴν ἔρημον τῆς Ἀττικῆς εἰς χαριέστατον κῆπον. Αὐτοῦ ὁ καρπὸς ἔσται τῶν κατοίκων αὐτῆς τροφή προσφιλής. Ὁ δ' ὁπὸς αὐτοῦ, οὐ μόνον ἔσται τῶν τεχνῶν βοηθός, ἀλλ' ἀφανεῖς ἐγκλείων τὰς τοῦ ἡλίου ἀκτῖνας, δωρήσεται ἐπὶ γῆς τὸ οὐράνιον φῶς, καὶ παρατενεῖ ἐν τῇ νυκτὶ τὴν ἡμέραν.

« Ἀλλὰ πρὸ πάντων ἐν τῷ δένδρῳ τούτῳ δωροῦμαι ὑμῖν τὸ ὑπέρτατον τῶν ἀγαθῶν, τὴν εἰρήνην, τῆς φρονήσεως θυγατέρα. Αὕτη ἐστὶ τῶν ἀνθρώπων ἡ μεγαλουργὸς εὐεργέτις, αὕτη ἡ πλουτοδότις θεὰ, αὕτη ἡ τῶν ἐθνῶν ἐμπεδοῦσα τὸ μεγαλεῖον καὶ τὴν εὐημερίαν ριζοῦσα. Οἱ ἀνδρικοὶ ἀγῶνες, ὁ πόλεμος καὶ αἱ νίκαι, ἃς οὐχ ἤττον θαλλὸς τῆς ἐλαίας μου θέλει ἀμοίβει, τότε συμβάλλονται εἰς τῶν ἀνθρώπων τὴν εὐτυχίαν, ὅταν μόνον προπαρασκευάζωσι τὴν εἰρήνην. Ἄλλως φυτεύουσι χωρὶς νὰ θερίζωσι, καταστρέφουσι χωρὶς νὰ οἰκοδομῶσιν. Εὐτυχὴς ὁ λαὸς ὁ ἀσπασάμενος τὴν

ειρήνην, καὶ νικῶν οὐχὶ ἵνα νικήσῃ, ἀλλ' ἵνα διατηρήσῃ τὸν θησαυρὸν αὐτῆς. Πᾶσα ἡμέρα αὐτοῦ, ἡμέρα εὐδαιμονίας, πᾶν βῆμα αὐτοῦ τὸν προάγει εἰς εὐπορίαν, πᾶς βῶλος αὐτοῦ μεταβάλλεται εἰς χρυσόν.

Ὁ Κέκροψ τότε ἀπεκρίθη :

— Ἀμφότερα τὰ δῶρα ὑμῶν εἰσὶ θεῖα καὶ ἀνεκτίμητα. Ἀλλ' ἐπειδὴ εἰς τὴν ἐμὴν ἀσθενῆ ἀνθρωπίνην κρίσιν ἀνετέθη ἡ δεινὴ αἵρεσις μεταξὺ τῶν δύο, ἐπικαλοῦμαι μὲν ἀμφοτέρους ἰλέους εἰς τὴν χώραν ταύτην, ἀλλὰ τὴν κυριότητα αὐτῆς ἀνατίθηναι εἰς τὸν ἐπαγγελλόμενον ὅχι τοὺς κεραυνοὺς τῶν πολέμων καὶ τὴν ἐκ τούτων μεγάλην ἀλλὰ στιγμιαίαν λαμπρότητα· τὴν παραχωρῶ εἰς τὸν χορηγοῦντα ἡμῖν τὰ ἀγαθὰ τῆς εἰρήνης, καὶ τὸ ἥμερον ἀλλὰ διαρκές αὐτῆς φῶς.

Ἄμα δὲ ταῦτα εἶπεν, ὁ Ποσειδῶν ἀνεπήδησε θυμωθεὶς, καὶ ἐπάταξε τὸ ἔδαφος τῆς Ἀκροπόλεως διὰ τῆς τριαίνης του, ἧς τὰ ἴχνη τῶν ὀδόντων φαίνονται μέχρι τοῦδε ἐπὶ τοῦ βράχου. Μετὰ ταῦτα δ' ἐβυθίσθη βιαίως εἰς τὸ Αἶγαῖον, οὗ τ' ἀφρίζοντα κύματα ἀνεπήδησαν μέχρι τοῦ οὐρανοῦ.

Ἡ δ' Ἀθηνᾶ, ἡρέμα διὰ τῆς χειρὸς καὶ εὐμενῶς νεύσασα πρὸς τὸν Κέκροπα, ἀπέβλεψε μετὰ ταῦτα πρὸς τὰς θυγατέρας αὐτοῦ, καὶ αἰφνυδίως τις στοχασμὸς ἐφάνη ἀναφυεὶς ἐν τὸς τῆς σοφῆς κεφαλῆς τῆς. Μακρὸν δὲ καὶ σκεπτικὸν ἐπ' αὐτὰς προσήλωσε βλέμμα, καὶ ἔπειτα ἀπέπτη εἰς τοὺς ἀέρας, φῶς καὶ ἀρώματα διαχύσασα εἰς τὴν ἀτμοσφαῖραν.

— Πόσον γλυκεῖς καὶ ἡγεμονικοὶ οἱ γλαυκοὶ ὀφθαλμοὶ τῆς θεᾶς, εἶπεν ἡ Πάνδροσος, ἡ μία τῶν θυγατέρων τοῦ Κέκροπος. Τὸ βλέμμα τῆς ὥς βέλος μοὶ διεπέρασε τὴν καρδίαν, καὶ ὥς φλόξ μοὶ ἀνῆπτε τὸ αἷμα.

— Πόσον δὲν ὁμοιάζει τὴν ωραίαν καὶ μεγαλοπρεπῆ θεάν

τὸ δύσμορφον αὐτὸ ξόανόν της, εἶπεν ἡ ἀδελφὴ αὐτῆς Ἑρση, δεικνύουσα τὸ ξύλινον ἄγαλμα, εἰς οὗ τὸ αὐτοσχέδιον βάθρον ἐκάθητο.

— Δὲν ἤξεύρω, εἶπεν ἡ τρίτη ἀδελφὴ Ἀγραιλος, ἂν ἀξίζῃ νὰ κοπιᾶζωμεν κεντῶσαι δι' αὐτὸ πέπλον. Ἐγὼ δὲν κεντῶ πλέον· προτιμῶ νὰ κρεμάσω στέμματα εἰς τὸ δόρυ τοῦ Ἀρεως.

— Καὶ ἐγὼ, εἶπεν ἡ Ἑρση, νὰ καλλιεργήσω τὰς μυρσίνας, ἃς ἐφύτευσα περὶ τὸ ἄγαλμα τοῦ Ἑρμοῦ.

— Ἀφετε, πιστεύσατέ μοι, τὸν Ἑρμῆν καὶ τὸν Ἀρην, εἶπεν ἡ Πάνδροσος. Μὴ ἀσέβειαν πρὸς τὸ ἱερὸν ἄγαλμα. Ὁ πατήρ μας εἶπεν, ὅτι τοιοῦτον ὁποῖον εἶναι, ἔπεσεν ἐκ τοῦ οὐρανοῦ.

— Ἀληθῶς ἐκ τοῦ οὐρανοῦ ἔπεσε, πάτερ; ἠρώτησαν αἱ δύο κόραι.

— Ὅταν ἐπὶ τῆς γῆς δὲν εὐρίσκωμεν τὴν καταγωγὴν του, ἀπεκρίθη ὁ Κέκροψ, ὑπεκφεύγων τὴν ἐρώτησιν, πρέπει νὰ τὸ πιστεύωμεν ὡς πεμφθὲν ἐκ τοῦ οὐρανοῦ, καὶ Διίπτετες νὰ τὸ ὀνομάζωμεν.

Καὶ ἀπῆλθεν, ὅπως καλέσας οἰκοδόμους, περιτειχίσῃ εἰς τὸν αὐτὸν περίβολον τὰ ἱερὰ καὶ ὁρατὰ τῆς ἡμέρας ἐκείνης μνημόσυνα, παρὰ τὰ ξόανα τῆς Ἀθηνᾶς καὶ τοῦ Ἑρμοῦ τὴν θάλασσαν ἢ τὸ φρέαρ τοῦ Ποσειδῶνος μετὰ τοῦ ἵχνους τῆς τριαίνης αὐτοῦ, καὶ τὴν ἐλαίαν τῆς Ἀθηνᾶς.

— Μὴ παραμελῆτε, ἀδελφαί, τὴν εὐσεβῆ ἡμῶν ἐργασίαν, ἐπανέλαβε παραινοῦσα ἡ Πάνδροσος. Τὰ Ἀθήναια μετ' ὀλίγον θέλουσιν ἐπιστῆ· πρέπει ὁ πέπλος νὰ γίνῃ ἕτοιμος.

Ἀλλ' ἐνῶ αἱ δύο κόραι ἤρχοντο νὰ καθήσωσι παρὰ τὴν ἀδελφὴν των, αἴφνης ἔστησαν ἀμφοτέραι, ἐφάνησαν ἀκροώμεναι, καὶ ἔπειτα ὡς δύο νέαι ἔλαφοι ὥρμησαν ὁμοῦ τρέ-

χουσai πρὸς τὴν πύλην τῆς Ἀκροπόλεως, δι' ἧς εἰσήρχοντο δύο νέοι ἐξόχου ὠραιότητος, ὁ μὲν ρωμαλέος καὶ ἀνδρικός, τὴν ὄψιν ἔχων καταπληκτικὴν, τὸ βλέμμα εὐγενὲς καὶ σπινθηροδόλον, καὶ τὸ βάδισμα στιβαρόν· ὁ δὲ, νεανικός, τρυφερός καὶ κοῦφος, ὥστε ἐφαίνετο πετῶν ὅταν ἐπεριπάτει. Ὁ πρῶτος ἦτον ὁ Ἄρης, ὁ δὲ δεύτερος ὁ Ἑρμῆς.

Τὴν δ' ἐπαύριον ὁ Κέκροψ εἶχεν ἤδη περατώσει τὸν περίβολόν του, οὐχὶ ὅμως καὶ αἱ θυγατέρες του τὸν πέπλον τῆς Ἀθηνᾶς, διότι, ἂν ἡ Πάνδροσος ἔβλεπεν ἐμπρὸς τῆς μόνον τὸ ἔργον τῆς, αἱ ἄλλαι δύο, μεταξὺ ἐργαζόμεναι, ἔβλεπον τὸν Ἑρμῆν καὶ τὸν Ἄρην.

— Δὲν μοὶ λέγετε, ἀδελφαί, εἶπεν ἀφελῶς ἡ Πάνδροσος, καθημένη μετ' αὐτῶν καὶ κεντῶσα εἰς τὴν σκιάν τῆς ἱερᾶς ἐλαίας, ποίαν εὐχαρίστησιν εὐρίσκετε εἰς τὴν συναναστροφὴν τῶν δύο ἐκείνων ξένων, ὥστε δι' αὐτοὺς ν' ἀμελῆτε τὴν ἱερὰν ἐργασίαν σας; Ποῦ ὑπάγετε μετ' αὐτῶν, τί λέγετε καὶ τί κάμνετε, ὅταν ἔρχονται; Ἐχω πολλὴν περιέργειαν νὰ τὸ μάθω.

— ὦ! ἀδελφῆ, εἶναι κάκιστον πράγμα ἡ περιέργεια, εἶπεν ἡ Ἑρση, καὶ σὲ συμβουλεύω πολὺ νὰ τὴν ἀπομάθῃς.

— Δὲν ἤμπρῳ νὰ ἐννοήσω, εἶπεν ἡ Ἀγραυλος, πῶς εὐρίσκονται περίεργοι ἄνθρωποι! Εἶναι δι' ἐμὲ ἀνεξήγητον πάθος. Τί τοῖς μέλλει διὰ τῶν ἄλλων τὰ μυστικά; Διατί δὲν περιορίζονται εἰς τὰ ἐδικά των;

— Ὅταν δὲν θέλητε, ἀδελφαί, νὰ μ' εἰπῆτε ὅ,τι σᾶς ἐρωτῶ, εἶπεν ἡ Πάνδροσος μετὰ πολλῆς ἀφελείας, ἐννοεῖται ὅτι δὲν ἐπιμένω. Ὁμολογῶ ὅμως ὅτι εἶμαι περίεργος.

Ἐνῶ δὲ ταῦτα ἐλέγοντο, ἀνέλαμψεν αἴφνης ὁ οὐρανός, καὶ αὖρα μυροδόλος πυριεχύθη περὶ τὴν Ἀκρόπολιν, ἐκ φωτεινῆς δὲ νεφέλης ἐπεφάνη εἰς τὰς τρεμούσας κόρας ἡ Ἀθηνᾶ,

γνώριμος ἐκ τῶν αἰθρίων γλαυκῶν ὀφθαλμῶν της, ἐκ τοῦ ἔγχους καὶ τῆς ἀσπίδος της, καὶ ἐκ τοῦ ποδῆρους χιτῶνός της, ἐφ' οὗ ἀπαισίως ἐμόρφαζεν ἡ τερατώδης κεφαλὴ τῆς Γοργόνης. Στᾶσα δ' ἐμπρὸς τῶν νεανίδων,

— Σᾶς εἶδον χθές εὐσεβεῖς καὶ ἐπιμελεῖς, εἶπε· σᾶς φέρω ἐν δεῖγμα τῆς ἐμπιστοσύνης μου.

Λαβοῦσα δὲ μικρὸν κιβώτιον ὑπὸ τὴν ἀσπίδα της,

— Σᾶς παραδίδω, προσέθηκε, τούτου τὴν παρακαταθήκην. Φυλάξατέ το ἐπιμελῶς, καὶ προσέξατε μὴ τύχη καὶ ἀνοιχθῇ.

Εἶπε, καὶ εἰποῦσα ἀπέπτη.

Αἱ δὲ κόραι ἔμειναν ἀκίνητοι, ἄφωνοι καὶ σχεδὸν ἄπνοες.

Ἀλλὰ κατ' ὀλίγον ἤρχισαν νὰ συνέρχωνται.

— Ἡ Ἀθηνᾶ! εἶπεν ἡ Πάνδροσος.

— Ἡ Ἀθηνᾶ! ἡ Ἀθηνᾶ! ἐπανέλαβον αἱ ἄλλαι δύο.

Ἐπειτα δὲ τὰ βλέμματα καὶ τῶν τριῶν ἐστράφησαν πρὸς τὸ κιβώτιον.

— Ἀλλὰ τὸ κιβώτιον τοῦτο! εἶπεν ἡ Ἀγραυλος. Τί ἄρα νὰ ᾔηται; τί περιλαμβάνει;

— Τί παράδοξον μυστήριον! εἶπεν ἡ Ἔρση.

— Ἱερὰ παρακαταθήκη, εἶπεν ἡ Πάνδροσος· ἡ θεὰ μᾶς τὴν ἐνεπιστεύθη. Πρέπει νὰ τὴν φυλάξωμεν μετὰ φόβου καὶ μετὰ πίστεως.

— ὦ! ἀναμφιβόλως, ὑπέλαβεν ἡ Ἔρση, πρέπει νὰ τὴν φυλάξωμεν. Ἀλλὰ τί ἄρά γε περιέχει;

— Ἴσως ἄγνωστόν τινα θησαυρὸν, εἶπεν ἡ Ἀγραυλος ἐνῶ ἤστραπτον οἱ ὀφθαλμοί της· ἴσως πολυτίμους λίθους ἐκ τῶν κορυφῶν ἢ τῶν φαράγγων τοῦ Ὀλύμπου.

— Ἴσως νέκταρ ἢ ἀμβροσίαν, προσέθηκέν ἡ Ἔρση. Ἴσως τι οὐράνιον προϊόν ἄγνωστον εἰς τὴν γῆν.

— Ἡ φάρμακόν τι δίδον τὴν ἀθανασίαν, εἶπεν ἡ Ἑρση.
 ὦ! ἂν μόνον ἦτο δυνατὸν νὰ τὸ ἰδῶμεν!

— Ἀπαγε! εἶπεν ἡ Πάνδροσος. Ἡ Ἀθηνᾶ ἀπηγόρευσε
 ν' ἀνοιχθῇ τὸ κιβώτιον.

— Ἀπαγε! ἀναμριβόλως! ἀπεκρίθη ἡ Ἑρση. Βεβαίως
 ἡ Ἀθηνᾶ εἶπε νὰ μὴν ἀνοιχθῇ. Ἀλλ' ἤθελον τόσον νὰ
 ἤξεύρω τί περιέχει!

— ὦ! μίαν μόνον γωνίαν ἂν ἦτο δυνατὸν νὰ διεγείρω-
 μεν, εἶπεν ἡ Ἀγρραυλος.

— Φυλαχθῆτε, ἀδελφαί, φυλαχθῆτε, εἶπεν ἡ Πάνδρο-
 σος. Ενθυμηθῆτε τῆς θεᾶς τὸν λόγον.

— Τῆς θεᾶς τὸν λόγον, τὸν ἐνθυμούμεθα· τίς τὸν λη-
 σμονεῖ; ὑπέλαβεν ἡ Ἑρση. Ἀλλ' ἐν μόνον βλέμμα δύνα-
 ται τόσον νὰ βλάβῃ;

— Ἀφῆτε τοῦτο, εἶπεν ἡ Πάνδροσος· νικήσατε τὴν πε-
 ριέργειάν σας· αἰδέσθητε τὴν θεάν· φοβήθητε τὴν ὀργήν της.

Αἱ κόραι ὑπήκουσαν, καὶ ἤρχισαν νὰ κεντῶσι σιωπηλῶς.
 Ἀλλὰ μετ' ὀλίγα λεπτά,

— Ἀγρραυλε! εἶπεν ἡ Ἑρση.

— Ἑρση, ἀπεκρίθη αὐτή.

— Μόνον ἐν βλέμμα! εἶπεν ἐκείνη.

— Ἐν μόνον βλέμμα, ἀπεκρίθη ἡ Ἀγρραυλος, τί θὰ
 βλάβῃ; Ἰδὲ, τὸ πόμα ὑποχωρεῖ. Ὀλίγον ἂν τὸ ὠθήσω,
 ἀνοίγει.

— Ὀλίγον μόνον, εἶπεν ἡ Ἑρση, καὶ τὸ κλείομεν πάλιν
 ἀμέσως.

— Πρὸς Ἀθηνᾶς, σᾶς παρακαλῶ, ἀδελφαί· σᾶς ἐξορ-
 κίζω νὰ μὴ πράξῃτε τοῦτο· ἀνέκραξεν ἡ Πάνδροσος.

— Ἀλλ' ἀμέσως θὰ τὸ κλείσωμεν πάλιν, ἐπανέλαβεν ἡ
 Ἀγρραυλος, κρατοῦσα ἤδη εἰς τὰς χεῖρας τὸ πόμα. Ἡ

Ἀθηνᾶ εἶναι ἤδη εἰς τὴν ἐστίαν τοῦ πατρός της· οὔτε θὰ ὑποπτεύῃ ὅτι τὸ ἡγγίσαμεν. Νὰ τὸ ἀνοίξω;

— Μὴ, μή! εἶπεν ἡ Πάνδροσος.

— Ἄνοιξε, ἄνοιξε, εἶπεν ἡ Ἑρση.

— Τὸ ἀνοίγω λοιπὸν, εἶπεν ἡ Ἀγραυλος.

— ὦ! ἐγὼ φεύγω, καὶ ἀποστρέφω τὸ πρόσωπον, ἀνέκραξεν ἡ Πάνδροσος, ἐγερθεῖσα, καὶ δρομαίως μακρυνομένη.

— Ἄνοιξε, ἄνοιξε, ἐπανέλαβεν ἡ Ἑρση. Ἐν μόνον βλέμμα, καὶ ἀμέσως τὸ κλείεις.

Καὶ ἡ Ἀγραυλος διὰ ταχείας κινήσεως τῆς χειρὸς, ἠνέωξε τὸ πόμα.

— Ἀ! ἀνεφώνησαν καὶ αἱ δύο συγχρόνως, καὶ κατέρριψαν πάλιν τὸ πόμα, μείνασαι ὡς ἀπολελιθωμένοι, διότι εἰς τὸ κιβώτιον, ἀντὶ πολυτίμων κόσμων καὶ θησαυρῶν, εἶδον κείμενον . . . βρέφος.

Ἐνῷ δ' αὗται ἀνεφώνων ἐκπληττόμεναι, κορώνη ἡγέρθη ἐκ τῶν κλάδων τῆς ἱερᾶς ἐλαίας, καὶ ὄξεϊαν κραυγὴν ἀφείσα, διέσχισε πρὸς βορρᾶν τὸν ἀέρα.

— Εἶδες; ἠρώτησεν ἡ Ἀγραυλος, δειλῶς ἀναβλέψασα πρὸς τὴν Ἑρσην.

— Εἶδον, εἶπεν αὐτὴ, Ἡ Ἀθηνᾶ! Λοιπὸν ὅλαι αἱ καυχήσεις, καὶ ὅλη ἡ αὐστηρότης . . . ;

— Προσποίησις! ἐψιθύρισεν ἡ Ἀγραυλος μετὰ φωνῆς ἥτις μόλις ἠκούετο.

— Καὶ ἡμεῖς ἐμπρὸς της ἐτρέμομεν! εἶπε μετὰ τόλμης ἡ Ἑρση. Δὲν ἔχομεν νὰ τὴν φοβώμεθα. Καὶ αὐτὴ ἀσθενὴς ὡς ἡμεῖς.

— Εἶδες τί ἄσχημον βρέφος! εἶπεν ἡ Ἀγραυλος.

— Ναί! καὶ παρετήρησας τοὺς πόδας του; ἀπεκρίθη ἡ

Ἐρση. Δὲν ἤξεύρω πῶς μ' ἐφάνησαν στρεβλοὶ καὶ ραιβοί.
Ὅφεις μᾶλλον ἢ πόδες παιδίου ὠμοίαζον.

— ὦ! τῷ ὄντι, ἄφες νὰ ἰδῶ!

Καὶ ἠνέωξαν πάλιν τὸ κιβώτιον, καὶ ἡ μορφή τοῦ παιδίου, καὶ τῆς Ἀθηνᾶς ἡ διαγωγή, ἦσαν ἀλληλοδιαδόχως τὸ ἀνεξάντλητον θέμα τῆς φλυαρίας των.

Ἐν τούτοις δ' ἡ Ἀθηνᾶ, ἀφ' οὗ, παραδοῦσα αὐταῖς τὸ κιβώτιον, ἐπέβη τοῦ νέφους τῆς πάλιν, ἀπ' αὐτοῦ ἐπέβλεψεν ἄνωθεν ἐπὶ τὴν μέλλουσαν πόλιν τῆς μετὰ στοργῆς καὶ μερίμνης, καὶ εἶδεν αὐτὴν καταλλήλως κειμένην διὰ τὸ προωρισμένον αὐτῆς μεγαλεῖον, καὶ τὸ φρούριον τῆς Ἀκροπόλεως ὡς βασιλικὸν στέμμα ἐπιστέφον αὐτὴν, καὶ πρὸς ἀνατολὰς μὲν τὸν Ὑμηττὸν, πρὸς νότον δὲ τὸ Μουσεῖον, πρὸς δυσμὰς δὲ τὸν Ἀρειὸν Πάγον, περιβάλλοντας αὐτὴν ὡς φυσικὰ ὀχυρώματα. Ἀλλὰ πρὸς βορᾶν τὴν εἶδεν ἄφρακτον μέχρι τοῦ ἀπέχοντος Βριλησσοῦ, καὶ ἐλυπήθη· ὥρμησεν ἐπομένως πρὸς τὸ ὄρος ἐκεῖνο, ἔκοψεν ἓνα τέμαχον αὐτοῦ διὰ τῆς αἰχμῆς τῆς λόγχης τῆς, ὅπως τὸν θέσῃ περιτείχισμα κατὰ τὴν ἀσθενῆ θέσιν, καὶ, ἀφ' οὗ ἔπαλλεν αὐτὸν εἰς τὴν παλάμην τῆς, τὸν ἐφορτώθη εἰς τὸν ὦμον, καὶ ἀπέπτυ πρὸς τὴν Ἀκρόπολιν.

Ἀλλὰ καθ' ὁδὸν τὴν ἀπῆντησεν ἡ λάλος κορώνη, ἥτις εἶχεν ἀναπτῆ ἀπὸ τῆς ἐλαίας, καὶ τὴν προσεῖπεν ὡς ἔπεται:

— Κρά κρά! Κυρά Ἀθηνᾶ, κυρά Ἀθηνᾶ!

— Τί θέλεις, κορώνη μου, καὶ μ' ἀναχαιτίζεις; Ὑπάγω νὰ φράξω τὴν καλὴν μου πόλιν, νὰ ἔχη βράχους ὡς ἐπάλλξεις, καὶ ὡς πυργώματα ὄρη.

— Κρά κρά, εἶπεν ἡ κορώνη. Ὀχυρόνεις καὶ φράττεις. καὶ αἱ κόραι ἠνέωξαν τὸ κιβώτιον, καὶ ὁ ἥλιος εἶδε τὸ βρέφος καὶ ἐξεπλάγη.

— Κακὴ κορώνη, κακῶν ἄγγελε! μὴ φθάσης νὰ πατή-
σης τὴν Ἀκρόπολιν ποτὲ πλέον! Τὸ κιβώτιον, τὸ κιβώτιον!
ἀνέκραξεν ἡ Ἀθηνᾶ, καὶ ἠνέωξεν εὐρέως τοὺς ὀφθαλμοὺς,
τὸ στόμα καὶ τὰς χεῖρας, λησμονοῦσα τὸ ἄχθος της, ὅπερ
πεσὸν, ἔμεινε δι' αἰώνων κείμενον κατὰ γῆς, καὶ ὠνομάσθη
Λυκαβητὸς ὑπὸ τῶν μετὰ ταῦτα ἀνθρώπων.

Καὶ ἡ μὲν κορώνη, τῆς θεᾶς τρομάζουσα τὴν ἄραν, ἔκ-
τοτε οὐδέποτε πλέον ἐπέβη τῆς Ἀκροπόλεως(1). ἡ δὲ θεὰ
ἔπτη εὐθὺς πρὸς αὐτὴν, καὶ, ἀοράτως ἄλλ' ὁρῶσα αὐτὴ, εἶδε
τὰς δύο κόρας κυπτούσας ὑπὲρ τὴν λάρνακα, καὶ πολυ-
πραγμονούσας περὶ τὸ βρέφος.

— Ἐπάρατοι σεῖς καὶ ἡ ἄπιστος περιέργειά σας! Κακαὶ
κακῶς ἀπόλοισθε! ἔκραξεν ἡ θεὰ, καὶ ἡ κραυγὴ της ἀντή-
χησεν ὡς βροντὴ εἰς τὰς φάραγγας τοῦ Ὑμηττοῦ, τοῦ Βρι-
λησσοῦ καὶ τοῦ Πάρνηθος· καὶ ἔνευσε φοβερά, καὶ ἐσείσθη
ἡ γῆ, καὶ ἐσείσθησαν τῶν δυστυχῶν νεανίδων αἱ φρένες καὶ
αἱ καρδίαι.

— Ἐρση, Ἐρση! τί εἶναι τὸ βαθὺ τοῦτο σκότος; ἐφώ-
ναξεν ἀναπηδῶσα ἡ Ἀγραυλὸς. Διατί ὡς φλεγομένη πίσσα
διαρρέει ὁ οὐρανός; διατί τὰ ὄρη παλαίουσιν ὡς μαινόμενα;
διατί ἡ γῆ συστρέφεται στροβιλίζουσα;

— Ἀκουσον, ἀνέκραξεν ἡ Ἐρση, ἡ θάλασσα βοᾷ ὡς ἐκ
μυρίων στομάτων, καὶ κορυβαντιῶσα τινάσσεται· ὁ οὐρανός,
ἐρράγη καὶ προχέει ὕλακτοῦντας τοὺς καταρράκτας του,
καὶ ὁ βορρᾶς συρίζει συναυλίαν μετὰ τοῦ νότου! Ἡ φύσις
ὅλη μυκᾶται ὡς σφαγιαζομένη.

(1) Ἐν ὅσῳ δηλαδὴ ἦρχεν ἐν τῇ Ἀκροπόλει ἡ Ἀθηνᾶ. Διότι ἤδη, ὡς ἐκδι-
κούμενον τὸ κακὸν ὄρνεον, ἐξελέξατο οὐ μόνον τὴν Ἀκρόπολιν, ἀλλὰ καὶ αὐτὸν
τόν ναόν τῆς Παρθένου, ὡς τὸ θέατρον τῆς ἀσχημονεστέρας του βδελυγμίας, καὶ
μετ' οὐ πολὺ τοῦ Παρθενῶνος ὁ ὀπισθόδομος θέλει χρήζει Ἡρακλέους, ὡς τοῦ
Αὐγείου οἱ σταῦλοι,

— ὦ! πῶς οἱ οὐρανοὶ ἠνεώχθησαν! εἶπεν ἡ Ἀγραιλος. Ποῖον φῶς, χιλιοπλάσιον τοῦ φωτός τῆς ἡμέρας, διεχύθη ἐπὶ τῆς γῆς! Ἴδὲ, ἰδὲ τὰ χαρίεντα δάση· ἰδὲ, ἰδὲ τοὺς λειμῶνας. Ἴδὲ, ἰδὲ τὰ ἄνθη, τοὺς ρύακας καὶ τοὺς λόφους! ὦ! πῶς ἡ γῆ σχίζεται! φῶς ἐκχεῖται ἐκ τῆς χαινούσης πληγῆς τῆς. Αἱ Ἐριννύες! Ἔρση! φρίκη! αἱ Ἐριννύες ἐξέρχονται! Ὅχι! δὲν εἶναι αἱ Ἐριννύες! Εἶναι ὁ Ἄρης! ὁ ἀνδρεῖος μου Ἄρης! Πάλλει τὴν φοβεράν λόγχην του καὶ μὲ καλεῖ εἰς χορόν!

— ὦ! ποῖος ἤχος πλήττει τὴν ἀκοήν μου! ἔλεγε συγχρόνως ἡ Ἔρση. Ποία ἐπουράνιος μουσικὴ διαχεῖται ἐπὶ τῆς γῆς! Ἀκουσον, ἀκουσον τὰς μυρίας κιθάρας, ἀκουσον, ἀκουσον τοὺς χιλιοστόμους αὐλοὺς, ἀκουσον τὰ χίλια μέλη συγχεόμενα εἰς ἓν μέλος. Ἀλλὰ πῶς! προχωροῦσιν αἱ Ἐριννύες τρύζουσαι τοὺς ὀδόντας, καὶ ὕλακτοῦσαι ὡς πειναλέαι λέαιναι! Ὅχι! δὲν εἶναι αἱ Ἐριννύες, εἶναι ὁ καλός μου Ἑρμῆς, γλυκὺ μειδιῶν, τὴν τρίχορδον λύραν του κρούων, καὶ προσκαλῶν με εἰς τὸν χορόν.

Καὶ συγχρόνως ἀνέκρουσαν ἀμφοτέραι ᾄσμα ἀνέκφραστον καὶ ἀνήκουστον, οὔτε ὀλοφυρμόν, οὔτε ἀλαλαγμόν, ἀλλ' ἀμφοτέρων μετέχον, καὶ ἐκπλήττον τὴν ἡχὴ τῶν πέριξ σπηλαίων. Κρατούμεναι δὲ καὶ ἐκ τῶν χειρῶν, ἤρχισαν ἀλλόκοτον ὄρχησιν, συνισταμένην εἰς ἄλματα καὶ στροφάς παραφόρους, ὧν ἐκάστη τὰς ἐπλησίαζεν εἰς τοῦ κρημνοῦ τὸ ἄφρακτον χεῖλος.

Ἐπιστᾶσαι δ' εἰς αὐτὸ, ἐξέτειναν ἀμφοτέραι μειδιῶσαι τὰς χεῖρας, καὶ

— Ἐλθέ, ὦ φίλτατε Ἄρη, ἐλθέ, ὦ Ἑρμῆ, προφέρουσαι, ἐπήδησαν ἐμπρὸς, καὶ κατὰ τῶν βράχων ριφθεῖσαι μετὰ μεγάλης κραυγῆς, κακῶς συνετρίβησαν.

Τοιαύτη ἦν ἡ πρώτη ποινὴ τῆς πρώτης γυναικείας πε-
 ιεργείας ἐν Ἀθήναις.

Τὴν λύπην τῆς Πανδρόσου διὰ τὴν καταστροφὴν ταύτην
 φήνομεν τὸν ἀναγνώστην νὰ συμπεράνη, καὶ τόσῳ μᾶλ-
 λον, καθ' ὅσον δὲν τὴν ἠξεύρομεν. Πιθανὸν δὲ φαίνεται ὅτι
 πέδωκεν εἰς τὰς θανούσας αὐτῆς ἀδελφὰς τὰ τελευταῖα κα-
 ῆκοντα, ἐνταφιάσασα αὐτὰς εἰς τὸ σπήλαιον παρ' ᾧ ἐκρη-
 μνίσθησαν, ὡς ἐνεταφίασε καὶ τὸν πατέρα της, ὅτε μετὰ
 ταῦτα ἀπέθανεν, εἰς τὸ ἱερὸν ἔδαφος παρὰ τὴν ἐλαίαν τῆς
 Ἀθηνᾶς· τὸ δὲ βρέφος, τῆς θεᾶς τὸν τρόφιμον, ἀνέθρεψε
 καὶ ἐκάλεσεν αὐτὸ Ἐρεχθέα ἢ Ἐριχθόνιον.

Τὸ βρέφος τοῦτο ἠΰξησεν ἐπὶ τῶν βασιλέων Κραναοῦ
 καὶ Ἀμφικτύονος, καὶ μετὰ ταῦτα ἔγινε καὶ αὐτὸ βασιλεύς.
 Ἐπειδὴ δὲ ἦτο γωλὸς εἰς βαθμὸν ὥστε ἠναγκάσθη, ὅπως
 μετακινῆται, νὰ ἐφεύρη μηχανὴν, ἣν ἐκάλεσεν ἄμαξαν,
 ἴσως διὰ τοῦτο, μὴ δυνάμενος νὰ μεταβαίνει ὅσον ἤθελε
 συνεχῶς εἰς τὸν τόπον ὃν καθιέρωσε τῆς προστάτιδος αὐτοῦ
 ἡ νίκη, ᾠκοδόμησεν ἐν αὐτῷ τούτῳ τὸν οἶκόν του, τὸν μὲν
 ἓνα τοῖχον στηρίζων ἐπὶ τῶν βράχων τῆς Ἀκροπόλεως, εἰς
 δὲ τὸν ἄλλον περιλαβὼν καὶ τὸ φρέαρ, καὶ τὴν ἐλαίαν, καὶ
 τῆς τριαίνης τὰ ἴχνη, καὶ τὸν τάφον τοῦ Κέκροπος, καὶ τῆς
 Ἀθηνᾶς τὸ Διῖπετὲς ξόανον.

Ἀλλ' ὁ Ποσειδῶν, ὅσον θεὸς καὶ ἂν εἶναι, ἠξεύρομεν ὅτι
 εἶναι φύσει ὀργίλος. Ἄμα λοιπὸν ἠττηθεὶς, ἐβυθίσθη, ὡς
 εἶπομεν, εἰς τὸν ὠκεανὸν, πνέων τρικυμίαν καὶ θύελλαν,
 καὶ εὐτυχία ὅτι τότε ἀκόμη δὲν διέτρεχον τὰς θαλάσσας
 στόλοι, ἄλλως θὰ κατεποντίζοντο αὐτάνδρῳι. Ἀφ' οὗ δ' ἔμεινε
 χωνεύων τὸν θυμὸν του τεσσαράκοντα περίπου στιγμᾶς, ἅς
 ἡμεῖς οἱ ὠκύμοροι ὀνομάζομεν ἔτη, ἀνῆλθε διὰ σίφωνος

εἰς τὸν Ὀλυμπον, καὶ παρουσιάσθη εἰς τὸν Δία, ἐκδίκησιν μελετῶν.

— Τί ἔχει ὁ ἀγαθός μου ἀδελφός καὶ πνευστιᾶ ὡς τὰς φύσας τοῦ Ἥφαίστου εἰς τῆς Αἵτνης τὰ ἐργαστάσια; ἠρώτησεν ὁ Ζεὺς.

— Εἰς αὐθάδης . . . εἶπεν ὁ Ποσειδῶν, ἀποπνιγόμενος ὑπὸ τοῦ θυμοῦ του, —δὲν ἐξέτασα ἂν Αἰγύπτιος ἢ ἂν Πελασγός . . . διότι φαίνεται τὴν φύσιν διπλοῦς . . . ὁ βασιλεὺς . . . ὁ οἰκιστής . . . ὁ δὲν ἡξεύρω τι τοῦ βράχου ἐκείνου δν ὠνόμασε Κεκροπίαν . . . , ὁ Κέκροψ τέλος . . .

— Αἰ! τί ὁ Κέκροψ; ἠρώτησεν ὁ Ζεὺς γελῶν διὰ τοῦ ἀδελφοῦ του τὴν ἔξαψιν.

Ἄλλὰ τὸ τι ἦτο δύσκολον τὰ εἰπῇ ὁ Ποσειδῶν· διότι πῶς νὰ κατηγορήσῃ τὸν Κέκροπα ὅτι, αἰρεθεὶς δικαστής, ἀπεφάσισε κατὰ συνείδησιν, καὶ πῶς νὰ τὸ παραστήσῃ ὡς ἔγκλημα εἰς τὸν Δία, ὅτι ἀντὶ τοῦ ἀδελφοῦ ἐδικαίωσε τὴν θυγατέρα αὐτοῦ; Ἀνάγκη λοιπὸν ἀντὶ τῆς ἀφορμῆς νὰ εὐρεθῇ πρόφασις.

— Ἄλλ' ὁ Κέκροψ, ὑπέλαβεν ὁ παντεπόπτης Ζεὺς, πρὸ πολλῶν στιγμῶν, ἢ ἐτῶν, ὡς λέγουσιν οἱ ἄνθρωποι, ἀνήκει ἤδη εἰς τὸν ἀδελφὸν Πλούτωνα, καὶ ἀντ' αὐτοῦ βασιλεύει ἤδη ἐν Ἀθήναις ὁ θετὸς αὐτοῦ υἱὸς Ἐρεχθεύς.

Ἴδου ἐτοίμη ἡ πρόφασις· καὶ πρὸς τούτοις ἡ ἐκδίκησις κατὰ τοῦ Ἐρεχθέως περιελάμβανεν οὐ μόνον τὸν δικαστὴν ἀλλὰ καὶ τὴν ἀντίζηλον, διότι ὁ Ἐρεχθεὺς ἦτο θετὸς ἀμφοτέρων.

— Ναὶ, περὶ τούτου τοῦ Ἐρεχθέως ἤθελον νὰ εἰπῶ, ἀπήντησεν ἀμέσως ὁ Ποσειδῶν. Ἠξεύρεις τί ἔπραξεν; Ὁ αὐθάδης αὐτὸς ἐπολέμει τοὺς γείτονάς του Ἐλευσινίους· καὶ ἐπειδὴ ὁ υἱός μου Εὐμολπος ἦλθεν ἐκ Θράκης εἰς βοή-

ειαν αὐτῶν, ἐτόλμησε καὶ μοὶ τὸν ἐφόνευσε ! Ἀκούεις, πά-
 -ερ ἀνδρῶν τε θεῶν τε ; Τὸν υἱόν μου ! Ὁ Ἐρεχθεὺς μοὶ
 ἐφόνευσε τὸν υἱόν μου !

— Ἀτρέμας ἔχε, ἀγαπητὲ, εἶπεν ὁ Ζεὺς μετ' ἀμιμήτου
 -ρεμίας. Δι' ἓνα τῶν θνητῶν τούτων σκολήκων ὀργίζεσαι ;
 ἢ ἀκινήσω μόνον τὸν βραχίονά μου, καταστρέφω πάσας
 ἄς γενεᾶς αὐτῶν.

— Κίνησον λοιπὸν, εἶπεν ὁ φιλέκδικος Ποσειδῶν.

— Οὐ φροντὶς, Ἐνοσίχθων, ἀπεκρίθη ὁ Ζεὺς· καὶ ἐκτεί-
 -νας τὴν χεῖρα, ἔλαβεν ἀπὸ τῆς ὀπλοθήκης τῆς Αἵτνης ἓνα
 του κεραυνόν, καὶ χασμώμενος τὸν ἀφῆκε νὰ πέσῃ εἰς τὴν
 κεφαλὴν τοῦ Ἐρεχθέως.

— Ἴδου, φίλτατε, τῷ εἶπε. Ὑπαγε τῶρα ν' ἀναπαυθῇς.
 Ἄν ὁ ζέφυρος σοὶ ἔστρωσε μαλακὴν τὴν κοίτην σου, ἅπλω-
 -σον τὸν ἓνα βραχίονα εἰς τὴν Ἀτλαντικὴν καὶ τὸν ἕτερον
 εἰς τὴν Εἰρηναίαν, καὶ ρέγγε τὸν ρόχθον τοῦ ὠκεανοῦ.

Ὁ δ' Ἐρεχθεὺς ἔπεσεν ἐμβρόντητος, καὶ οἱ Ἀθηναῖοι
 τὸν ἐνεταφίασαν ἐντὸς τοῦ περιβόλου τῆς οἰκίας του.

Ἀλλ' ἐκεῖ, ἐξ ἄλλης γωνίας τοῦ Ὀλύμπου, ἠκούσθησαν
 μεγάλαι φωναί, καὶ ἡ Ἀθηνᾶ εἰσώρμησεν ἐρωτῶσα τίς ἐφό-
 -νευσε τὸν υἱόν της.

— Εὐφήμει, παρθένε, ἠθέλησε νὰ εἰπῇ ὁ Ζεὺς.

Ἀλλ' ἐκείνη εἰς ἀστεῖσμούς δὲν ἦτο ποσῶς διατεθειμένη,
 καὶ ὁ λόφος τοῦ κράνους της ἔνευε φοβερός, ἐνῶ ἀφ' ἑτέρου
 ὁ Ποσειδῶν ἠγγριοῦτο. Λοιδωρίαι ἤρχισαν ἐκατέρωθεν νὰ
 διαφεύγωσι τὰ θεῖα στόματα, καὶ ἡ Ἔρις ἤρχισε νὰ ἐπι-
 -κροτῇ, τρύζουσα τοὺς ὀδόντας, ὅτι ὁ θρίαμβός της ἠθέλεν
 ἀνανεωθῇ ἐνώπιον τοῦ Διός. Τοῦτον αὐτὸς τὸν κίνδυνον αἰ-
 -σθανόμενος,

— Ὅ,τι ἔγινεν ἔγινεν, εἶπε· τῶρα εἰρήνην, παρακαλῶ.

Ὁ ἀγαπητός σου Ἐρεχθεὺς ἀπέθανε, φίλη Τριτογένεια· ἃς τιμᾶται ὡς ἥρωες, καὶ ἃς μείνη ὁ οἶκός του ἐσαεὶ σεβόμενος ὡς ἐδικός σου ναός, ὅπου μετὰ σοῦ νὰ λατρεύηται καὶ ἡ πιστή σου Πάνδροσος, ἢ ἡξεύρουσα νὰ μὴ πολυπραγμονῇ εἰς τὰ σκάνδαλα.

« Καὶ σὺ προσέτι, ἀδελφὲ, — προσέθηκεν ἔπειτα βλέπων τοῦ Ποσειδῶνος τὴν ὀργὴν ἐτοίμην νὰ ἐκραγῇ, — ἔχε καὶ σὺ τὸ μέρος σου εἰς τὸν οἶκον τοῦτον. Ὅπου σᾶς διήρесе θεία ἀντιζηλεία, ἃς σᾶς ἐνώσῃ ἀνθρωπίνῃ λατρείᾳ. Ἄς θύωσιν οἱ Ἀθηναῖοι ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ βωμοῦ εἰς σὲ καὶ εἰς τὸν Ἐρεχθεῖα ἀναίμακτα θύματα, διότι ἱκανὸν αἷμα μεταξύ σας ἐχύθη.

Μετὰ τὴν ἐτυμηγορίαν λοιπὸν ταύτην, ἥτις ὡς πᾶσαι τῶν ὑπερτάτων ἀρχόντων αἱ ἐτυμηγορίαι ἐθαυμάσθη ὑπὸ τῶν αὐλικῶν τοῦ Ὀλύμπου ὡς δεῖγμα ὑπερτάτης δικαστικῆς ἀγχινοίας, καὶ ἐπανεφέρειν εἰς αὐτὸν πάλιν τὴν ἀρμονίαν, οἱ Ἀθηναῖοι καθιέρωσαν τὸν Οἶκον τοῦ Ἐρεχθέως ἢ τὸ Ἐρεχθεῖον, εἰς ναὸν τῆς Πολιάδος Ἀθηνᾶς, καὶ διασκευάσαντες αὐτὸν ἀναλόγως, ἐτέλουν ἐν αὐτῷ τῆς θεᾶς τὴν λατρείαν.

Μετά τινας δ' ἑκατονταετηρίδας, ἐπελθὼν ὁ Πέρσης κατὰ τῆς Ἑλλάδος, καὶ ἀσεβῶς συλήσας τοὺς ναοὺς αὐτῆς, ἐπυρπόλησε καὶ τὸ Ἐρεχθεῖον μετ' αὐτῆς τῆς ἐλαίας, πρὸς μεγίστην θλίψιν τῶν Ἀθηναίων. Ἀλλ' ὅποια ὑπῆρξεν ἡ χαρὰ αὐτῶν καὶ ὅποια ἡ ἐκπληξίς, ὅτε μετὰ μίαν ἡμέραν ἀνελθόντες εἰς τὴν Ἀκρόπολιν κατὰ διαταγὴν τοῦ τυράννου, ὅπως θύσωσιν εἰς τὰ ἐρείπια τοῦ ναοῦ, εὔρον εἰς τὴν ἱερὰν ἐλαίαν ποδιαῖον ἢ διποδιαῖον θαλλὸν βλαστήσαντα ἐν μιᾷ νυκτὶ ἐπὶ τοῦ κεκαυμένου στελέχους! Μετὰ βαθείας εὐλαβείας ἐδέχθησαν ὅλοι τὸ θαῦμα, καὶ ἅμα διὰ τῶν ἐνδόξων

κείνων ἀνδραγαθημάτων ἔσωσαν τῆς Ἑλλάδος τὴν ἐλευθερίαν, ἐμνήσθησαν τῆς προστάτιδος αὐτῶν θεᾶς, καὶ οὐ μόνον τῇ ἀνήγειραν τὸν μεγαλοπρεπῆ Παρθενῶνα, ἀλλ' ἀνωκοδόμησαν ἐν Ὀλυμπιάδι 92^η καὶ 93^η τὸ Ἐρεχθεῖον μετὰ λαμπρότητος καὶ εὐπρεπείας ἀπεριγράπτου, τὸν πολυτελεῆς αὐτὸ ἐφαρμόσαντες Ἰώνιον ρυθμὸν, περιστήσαντες τρεῖς τοᾶς, ὧν τὴν μίαν ἀντὶ κιόνων στηρίζουσι παρθένοι γλυπταὶ, τὰ γλαφυρὰ κιονόκρανα εἰς ἐπιχάλκους ἑλικας κάμψαντες, τὰς βάσεις διὰ κομφῶν πλοκάμων περικοσμήσαντες, τὸν λίθον εἰς ὁμοιότητα λεπτῶν ποικίλαντες ἀνθεμίων, καὶ πᾶν τὸ οἰκοδόμημα διὰ γραφῆς καὶ γλυφῆς πλουσίως καθωραΐσαντες. Διήρεσαν δὲ τὸν ὅλον ναὸν δίχα, τὸ μὲν αὐτοῦ, τὸν τάφον περιέχον τοῦ Ἐρεχθέως, τῇ Παλλάδι καθιερώσαντες καὶ τῷ Ποσειδῶνι, τὸ δὲ, τὴν ἐλαίαν ἐγκλεῖον καὶ τὸ φρέαρ καὶ τὸν τοῦ Κέκροπος τάφον καὶ τὸ ἀρχαῖον τῆς Ἀθηνᾶς ξόانون, εἰς τὴν Πάνδροσον ἀναθέντες. Ἀρχιτέκτονες δὲ τοῦ ἀρχιτεκτονικοῦ τούτου ἀριστουργήματος ἦσαν ὁ Ἀρχίλοχος καὶ ὁ Φιλοκλῆς.

Μόλις δ' εἶχε περατωθῇ ὁ ναὸς, καὶ μετὰ ἐν ἔτος (ἐν Ὀλ. 93 γ') ἐξερράγη πυρκαϊὰ ἐν αὐτῷ· ἀλλὰ φαίνεται ὅτι ὀλίγον τὸν ἔβλαψε, πιθανῶς μόνον τῆς στέγης τὴν ξυλικήν.

Αἰῶνες παρῆλθον ἔκτοτε, ἐφ' ὧν ὁ ναὸς οὗτος ἦν τῶν Ἀθηνῶν τὸ ἐγκαύχημα καὶ ἡ ἐγγύησις τῆς προστασίας τῆς Ἀθηνᾶς καὶ τοῦ Ποσειδῶνος. Ἀλλ' ἦλθον καὶ αἰῶνες καθ' οὓς ἀπέθανον ὁ Ποσειδῶν καὶ ἡ Ἀθηνᾶ. Τότε αἱ Ἀθηναίαι, μετασχηματίσασαι ἀφιέρωσαν τὸν κομφὸν ναὸν εἰς τὸν ἀληθῆ Θεὸν τῶν χριστιανῶν. Ὅτε ὅμως ἐπέστη χρόνος καθ' ὃν καὶ αἱ Ἀθηναίαι ἀπέθανον εἰς τὴν ἐλευθερίαν, τότε τὸ ἀριστούργημα τοῦτο τῆς οἰκοδομικῆς, τὸ περιλαβὼν καὶ στεγάσαν δύο ἀλληλοδιαδόχους θρησκείας, κατερρύη καὶ

αὐτὸ λίθος πρὸς λίθον, καὶ τέλος, ἡ μὲν πρόστασις τῶν σεμνῶν Καρυατίδων ἐβεβηλώθη εἰς κατοίκημα τῶν παλακῶν τοῦ Ὀθωμανοῦ φρουράρχου, ὃ δὲ σηκὸς τοῦ ναοῦ ἐγένετο ἀποθήκη πυρίτιδος, ἥτις ἀναφθεῖσα ποτὲ, κατεσύντριψε τὰς θαυμασίας γλυφὰς εἰς κόνιν, καὶ τὴν οἰκοδομὴν πᾶσαν κατέρριψεν εἰς ἄμορφον σωρὸν ἐρειπίων.

Ἄλλ' οὐχὶ πᾶσαν· ἡ πρόστασις τοῦ μεγάλου πυλῶνος διετηρήθη ἀκεραία, ὥς ἂν ἔμενεν ἐπίτηδες, ὅπως συνδέσῃ τὸ τέλος μετὰ τῆς ἀρχῆς τοῦ ναοῦ τούτου, ὅπως παιᾶνες ἐλευθερίας καὶ θριάμβων τῆς Ἑλλάδος κατὰ τῶν βαρβάρων ἀγιάσωσι τοῦ τελευταίου τοῦ λίθου τὴν πτώσιν, ὥς θριάμβων καὶ ἐλευθερίας παιᾶνες ἐδόξασαν τὴν θέσιν τῶν θεμελίων αὐτοῦ.

Ἡ νύξ ἦτον, ὥς πᾶσαι σχεδὸν αἱ νύκτες τῶν Ἀθηναίων, εὐδῖος καὶ διάστερος. Ὁ ἀτρόμητος Γούρας, φρούραρχος τῆς Ἀκροπόλεως, ἀποσεισάσης τὸν ζυγὸν τῆς δουλείας, ἐκάθητο σύννους εἰς τὴν βαθμίδα τοῦ Παρθενῶνος· ἀλλ' ἀντὶ νὰ προσέχῃ εἰς τὸν σιδηροῦν κύκλον τῶν ἐχθρικῶν ὅπλων, ἅτινα ἐζώννυσεν τὸν ἱερὸν λόφον, ἢ εἰς τὸν ἀνδρεῖον καὶ καρτερικὸν λόχον τῶν προμάχων αὐτοῦ, προσήλου τοὺς ὀφθαλμοὺς ἀναποσπάστως εἰς τὴν μόνην ἐναπολειπομένην στοᾶν τοῦ λαμπροῦ ἐρειπίου. Ἀνελογίζετο ἄρα τὰς διαφόρους τύχας τοῦ σεβασμίου οἰκοδομήματος τούτου, καὶ προσανέβαινε διὰ τῆς μνήμης του τοὺς αἰῶνας ἀπὸ τῆς ἐποχῆς καθ' ἣν ἡ βαρβαρότης τὸν ἐξωλόθρευσε μέχρι τῶν χρόνων καθ' οὓς οἱ Θεοὶ τὸν καθίδρυον, ἢ ἐν τῷ μέσῳ τῆς ταραχῆς τῶν ὅπλων καὶ τῶν κινδύνων, προσέφερεν εἰς τοῦ ἐρειπίου τὴν μεγαγχολικὴν καλλονὴν τὸν αὐτόματον φόρον τοῦ θαυμασμοῦ του;

Οὐχί! Ὁ ὀρεσίτροφος πολεμιστῆς μικρὸν ἐγνώριζεν, οὐδὲ

πολὺ ἐμερίμνα περὶ τῶν συμβάντων τοῦ ἀρχαίου μνημείου, οὐδ' ἐμέθυεν εἰς ἐκστάσεις καλλιτεχνικάς. Ἄλλ' ἡ καρδιά του ἐπέτα πρὸς τὸ μονῆρες ἐρείπιον, διότι εἰς αὐτὸ εἶχεν ἐναποθέσει τὴν γυναῖκα καὶ τὰ παιδία του, ὅ,τι μετὰ τὴν πατρίδα του εἶχεν ἀγαπητὸν ἐπὶ γῆς. Ἐφέρετο δὲ διὰ τῆς φαντασίας εἰς τὰς μελλούσας ἡμέρας, καθ' ἃς διὰ τῆς σπάθης του καὶ διὰ τῆς τῶν συστρατιωτῶν του ἀπαλλαγεῖσα, ἔμελλεν ἡ Ἑλλάς ν' ἀναθάλη καὶ πάλιν εἰς τὴν αὖραν τῆς ἐλευθερίας, καθ' ἃς ἡ γυνή του ἔμελλε νὰ στηρίζηται, σύζυγος ὑπερήφανος ἀνδρὸς ἐλευθέρου, μήτηρ ἐλευθέρων υἱῶν, ἐπὶ τοῦ τροπαιούχου βραχίονός του, καθ' ἃς τὰ τέκνα του, μὴ αἰσχυνόμενα διὰ τὸ ἔθνος των καὶ διὰ τὴν καταγωγὴν των, ἔμελλον ν' ἀμιλλῶνται ὅπως ὑπηρετήσωσι τὴν πατρίδα των ἐπίσης ἐντίμως, ὡς ὑπηρετήσεν αὐτὴν ὁ πατήρ των.

Ἐν μέσῳ δὲ τῶν ἐπαγωγῶν τούτων ὀνείρων τοῦ μέλλοντος, περιέφερεν ἐνίοτε ἀδιάφορον βλέμμα εἰς τὸν ὑπὸ πυρίνων μετεώρων κατὰ πᾶσαν διεύθυνσιν διασχιζόμενον οὐρανὸν, καὶ παρηκολούθει προκλητικῶς μειδιῶν, τὴν φλογερὰν παραβολὴν ἣν διέγραφε διὰ τῶν ἀέρων ἡ βόμβα κατερχομένη πρὸς τὴν ἀρχαίαν στοάν· διότι ἐν αὐτῇ ἐστέγαζον τὰς φίλας κεφαλὰς αἱ κολοσσιαῖαι μαρμάριναι δοκοί, αἱ ἀψηφήσασαι τὸ δρέπανον τῶν αἰώνων, καὶ διότι ἐπὶ τῶν ἀκαταστρόφων τούτων δοκῶν ἡ πρόνοια τοῦ πατρὸς καὶ τοῦ ἀρχηγοῦ εἶχε χύσει χῶμα βαθύ, ὅπως προφυλάξῃ ἔτι μᾶλλον αὐτὰς ἀπὸ τῆς ὀλεθρίας τῶν βομβῶν ἐπαφῆς.

Ἀλλὰ τοῦ ἀνθρώπου ἡ πρόνοια! Τὸν μὲν στρατηγὸν, ταῦτα ἀναλογιζόμενον, προσέβαλεν αἵφνης σφαῖρα θανατηφόρος, καὶ τὸν ἔρριψε νεκρὸν ἐπὶ τῶν ἐρειπίων ὧν ἡρωικῶς προηγωνίζετο. Μετ' οὐ πολὺν δὲ χρόνον, εἰς νύκτα ὡς ταύ-

την εὐδίαν, βόμβα συρίζουσα ὡς τεράστιος ὄφης, ἐνέσκηψε μετὰ πατάγου εἰς τὴν μετὰ τοσαύτης ἐπιμελείας ἐξασφαλισθεῖσαν στοάν, ἐβυθίσθη εἰς τὸ χῶμα ὡς λίθος εἰς ὕδωρ, καὶ ἀνεπήδησε ραγεῖσα μετὰ φοβερᾶς βροντῆς εἰς μυρία συντρίμματα. Ἀλλὰ συγχρόνως, εἰς τὸν κλονισμόν τῆς ἐκρήξεως, βοηθούμενον ὑπὸ τοῦ ἐπιβαρύνοντος χώματος, ἐρράγησαν οἱ δοκοὶ, καὶ κατεκρημνίσθησαν βαρεῖαι, συμπαρασεύρουσαι καὶ μέρος τοῦ οἰκοδομήματος.

Τότε ἐν τῷ μέσῳ τοῦ φοβεροῦ δούπου ἠγέρθη ὀξεῖα κραυγὴ, καὶ μετὰ ταῦτα τὰ πάντα ἐκάλυψε σιγὴ τοῦ θανάτου. Ἦν δ' αὖτη ἡ κραυγὴ τῶν νέων θυμάτων τῆς ἐλευθερίας, ἐκπεμπομένη ἐκ τῶν καταρρεόντων μνημείων τῆς ἀρχαιότητος.

